

أحكام الجنائز للحرمين)

**Прописи за җеназето
(подготовки и закоп на
починато лице)**

Прописи за ценазето (подготовки и закоп на починато лице)

Научната комисија при управата за верски прашања во Месџидул Харам и џамијата на Божјиот пратеник.

Прописи за ценазето

Научна комисија при управата за верски прашања во Месџидул Харам и џамијата на Божјиот пратеник.

Вовед

Благодарноста му припаѓа на Аллах, кој е единствено е Вечен и кој ја одредил смртта за сите живи суштества. Салаватот и селамот се за оној кој беше испратен како милост за световите, нашиот миленик и избраник Мухамед, врз неговото семејство, неговите асхаби и сите негови следбеници. А потоа:

Несреќите и искушениата се неизбежни за човечкиот род во овој свет, за што Аллах вели:

﴿وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ...﴾

„Ние ќе ве ставаме на искушение, малку со страв и со глад, и со губење на имотите, животите и посевиите ваши.“ (Ел Бекаре, 155)
Потоа Возвишениот Аллах го истакнал она што му е должност на оној кој е погоден со некое искушение, а тоа е трпението:

﴿...وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ﴾

„...Израдувај ги трпеливите.“ (Ел Бекаре, 155)
Задоволството и помирувањето со Неговата одредба:

{الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ} (156)

„Тие кои, кога ќе ги снајде некаква неволја, само велат: „Ние сме Аллахови и Нему ќе Му се вратиме.““ (Ел Бекаре, 156) Кој ќе постапи така, ќе има добар завршеток:

{أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْتَخُونَ} (157)

„Ним им припаѓаат благословите од Господарот нивен и милоста; тие се на Вистинскиот пат.“ (Ел Бекаре, 157)

Ова е кратка студија наменета за тебе – кој си доживеал загуба на близок, драг или сакан. Го молиме Возвишениот Аллах да ни донесе корист и нам и тебе преку неа. Насловот на оваа книга гласи: „Прописи за ценазето“.

Го молиме Аллах да ти даде голема награда и утеха. А за тој што починал прошката и Неговото задоволството.

Радосна вест од Господарот:

Брате мој, ти кој си ставен на искушение со несреќата на смртта - сети се на зборовите на Возвишениот Аллах:

{...وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ}

„...израдувај ги трпеливите.“ (Ел Бекаре, 155)

Навистина, во смртта на Божјиот пратеник ﷺ имаш најголема утеха и сочувство. Тој ﷺ рекол:

(إِذَا أُصِيبَ أَحَدُكُمْ بِمُصِيبَةٍ، فَلْيَذْكُرْ مُصِيبَتَهُ بِئِي؛ فَإِنَّهَا أَكْظَمُ الْمَصَائِبِ عِنْدَهُ).

„Кога некој од вас ќе се соочи со некаква загуба, нека се сети на својата загуба со мојата смрт, бидејќи таа е најголемата загуба за него.“ (Го бележи имамот Таберани)

* Тебе ти е ветен убав спомен преку зборовите на Божјиот пратеник, ﷺ. Од Уму Селеме, Аллах нека е задоволен со неа, се пренесува дека рекла: „Го слушнав Божјиот пратеник ﷺ како вели:

(مَا مِنْ عِنْدِ نَفْسِيهِ مُصِيبَةٌ فَيَقُولُ: إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أَجْزَنِي فِي مُصِيبَتِي وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا، إِلَّا أَجَرَهُ اللَّهُ فِي مُصِيبَتِهِ، وَأَخْلَفَ لَهُ خَيْرًا مِنْهَا).

„Нема роб кој ќе се соочи со некаква загуба па ќе каже: „Ние сме Аллахови и Нему ќе Му се вратиме, Аллаху мој дај ми награда во ова моја загуба и надомести ми ја со подобра,“ а Аллах да не му даде награда за загубеното и да не му го надомести со подобра.“ (Го бележи имамот Муслим)

* Аллах те ставил на искушение за да ти ги избриши гревовите. Ебу Сеид ел Худри и Ебу Хурејре, Аллах нека е задоволен со нив, пренесуваат дека Пратеникот ﷺ рекол:

(مَا يُصِيبُ الْمُؤْمِنَ مِنْ نَصَبٍ وَلَا وَصَبٍ وَلَا حَزَنٍ وَلَا أَدَى وَلَا غَمٍّ، حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا، إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا خَطِيئَةً).

„Верникот кој ќе биде погоден од болест, неволја, грижа, тага, слабост или болка, дури и трнот со кој ќе се боцне, Аллах, Возвишениот, поради тоа ќе му ги прости гревовите.“ (Го бележи имамот Бухари)

* Аллах исто така ти вети кука во Џенетот! Ебу Муса ел-Ешари, Аллах нека е задоволен со него, пренесува дека Аллаховиот пратеник ﷺ рекол:

(إِذَا مَاتَ وَلَدُ الْعَبْدِ، قَالَ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ: قَبِضْنَاهُ وَلَدَ عَبْدِي؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ. فَيَقُولُ: قَبِضْنَاهُ ثَمَرَةَ فُؤَادِهِ؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ. فَيَقُولُ: مَاذَا قَالَ عَبْدِي؟ فَيَقُولُونَ: حَمْدَكَ، وَاسْتَرْجَعَ. فَيَقُولُ اللَّهُ: ابْنُوا لِعَبْدِي بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَسَمُّوهُ: بَيْتَ الْحَمْدِ).

„Кога ќе умре детето на некој роб, Аллах им вели на Своите мелеци: „Го зеде ли детето на Мојот роб?“ Тие велат: „Да.“ Потоа вели: „Го зеде ли плодот на неговото срце?“ Тие велат: „Да.“ Потоа вели: „Што рече Мојот роб?“ Тие велат: „Ти се заблагодари и рече: 'Ние сме Аллахови и Нему ќе Му се вратиме.'“ Аллах вели: „Изградете за Мојот роб кука во Џенетот и наречете ја: Кука на благодарноста.“ (Го пренесува Тирмизи а Албани го оценил како добар/хасен)

* И не само тоа, туку Возвишениот Аллах ти го вети Џенетот. Ебу Хурејре, Аллах нека е задоволен со него, пренесува дека Аллаховиот Пратеник ﷺ рекол:

(يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: مَا لِعَبْدِي الْمُؤْمِنِ عِنْدِي جَزَاءٌ إِذَا قَبَضْتُ صَفِيَّهُ مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا ثُمَّ أَحْسَنَبَهُ إِلَّا الْجَنَّةَ).

Возвишениот Аллах вели: „За Мојот верен роб, кому ќе му го земам најдрагиот од овој свет, а тој тоа го прифати со трпение, нема друга награда, освен Џенетот.“ (Го бележи Бухари)

* Не плаши се, не тагувај за твојата загуба, и имај убаво мислење за твојот Господар, бидејќи Абдулах бин Омер, Аллах нека е задоволен со двајцата, пренесува дека Аллаховиот пратеник ﷺ рекол:

(إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا مَاتَ عُرِضَ عَلَيْهِ مَقْعَدُهُ بِالْعَدَاةِ وَالْعَشِيِّ إِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَمِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَمِنْ أَهْلِ النَّارِ، فَيَقَالُ: هَذَا مَقْعَدُكَ حَتَّى يَبْعَثَكَ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ).

„Кога некој од вас ќе умре, секое утро и секоја вечер му се покажува неговото место: ако е од жителите на Џенетот, му се прикажува местото во Џенетот; а ако е од жителите на Огнот, му се прикажува местото во Оганот. Му се вели: „Ова е твоето место – сè додека Аллах не те оживее на Судниот ден.““

(Го бележат Бухари и Муслим)

Вредноста на следењето на ценазето:

Прво: Следење на ценазето од неговиот дом до местото каде што ќе се клања ценазе намазот.

Второ: Следење на ценазето од домот на неговото семејство па сè до завршувањето на

погребот, што е подобро и носи поголема награда.

Ебу Хурејре, Аллах нека е задоволен со него, пренесува дека Аллаховиот пратеник ﷺ рекол:

(مَنْ شَهِدَ الْجَنَازَةَ حَتَّى يُصَلِّيَ فَلَهُ قِيرَاطٌ، وَمَنْ شَهِدَ حَتَّى تُدْفَنَ كَانَ لَهُ قِيرَاطَانِ) قِيلَ: وَمَا الْقِيرَاطَانِ؟ قَالَ: (مِثْلُ الْجَبَلَيْنِ الْعَظِيمَيْنِ).

„Кој ќе присуствува на џеназето сè до клањањето, ќе добие еден кират; а кој ќе присуствува сè до погребот, ќе добие два кирата.“Кога го прашаа: „А што значат тие два кирата?“ Тој одговори: „Како две огромни планини.“ (Бухари и Муслим)

Ебу Хурејре, радијаллаху анху, пренесува дека Аллаховиот пратеник ﷺ рекол:

(مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ صَائِمًا؟). قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: (فَمَنْ تَبِعَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟) قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: (فَمَنْ أَطْعَمَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مِسْكِينًا؟). قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: (فَمَنْ عَادَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مَرِيضًا). قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: (مَا اجْتَمَعْنَ فِي أَمْرٍ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ).

„Кој од вас денес пости?“ Ебу Бекр рече: „Јас.“Потоа праша: „Кој од вас денес следеше џеназе?“ Ебу Бекр рече: „Јас.“Потоа праша: „Кој од вас денес нахрани сиромав?“ Ебу Бекр рече: „Јас.“Потоа праша: „Кој од вас денес посети болен?“ Ебу Бекр рече: „Јас.“Тогаш Божиот пратеник ﷺ рече: „Нема да се соберат овие дела во еден човек, а тој да не влезе во Џенетот.“ (Го бележи Муслим)

Опис на џеназе намазот:

Првиот текбир: Се бара заштита кај Аллах од проклетитот шејтан, се изговара „Бисмиллахир Рахманир Рахим "и се рецитира сурата Ел-Фатиха и кратка сура или неколку ајета.

Вториот текбир: Се испраќа салават на Пратеникот ﷺ (Ибрахимовиот салават).

Третиот текбир: Се изговара дова за починатиот, а најдобро е да се каже:

(اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا،
اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ)،

„Аллаху мој, прости им на живите и на мртвите наши, на присутните и на отсутните, на малите и на големите, на мажите и на жените. Кому што ќе му дозволиш да живее — дај му долг и благ живот во исламот; а кому што ќе одредиш да умре — земи му ја душата во состојба на иман.“

(اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ، وَاعْسِلْهُ
بِالْمَاءِ وَالتَّلَجِّ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ
دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ،
وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ).

„Аллаху мој, прости му, смилувај му се, нека му е простено и нека е без гревови. Нека е чесно местото каде ќе биде спуштен, нека му е доволно широк гробот, исчисти го со вода, мраз и снег, и измиј ги гревовите негови како што белата облека се мие од нечистотиите. Куќата замени му ја со подобра, и семејството со

подобро, и сопругата со подобра. Внеси го во Џенетот и заштити го од казната во гробот." Сето ова е пренесено од Пратеникот, салаллаху алејхи ве селем. Доколку се упати дова за него со други зборови, нема проблем, како на пример да се каже:

(اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا، فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ، وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْ سَيِّئَاتِهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَتَبِّئْهُ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ).

„Аллаху мој, доколку бил добротинител, зголеми му го доброто, а ако бил грешен, прости му ги гревовите. Аллаху мој, прости му и овозможи му да ги изговори постојаните зборови.“

Четвртиот текбир: После него се стои кратко, и се предава селам, еднаш на десната страна, изговарајќи: „Ес селаму алејкум ве рахметуллахи“.

Ситуации поврзани со ценазе намазот:

1. Џеназе намазот да се клања на местото одредено за ценази.
2. Џеназе намазот да се клања во џамија.
3. Да се клања за починатиот на гробиштата пред закопувањето.
4. Да се клања за починатиот откако ќе се закопа на гробиштата , но само доколку не поминало долго време по закопот.
5. Џеназе намазот да се клања на гробиштата после долго време од закопувањето. Ебу

Хурејре, Аллах нека е задоволен со него, пренесува дека еден црн човек или жена ја чистел/а џамијата, па починал/а, а Божјиот пратеник ﷺ не знаел за неговата/нејзината смрт. Еден ден го спомна и рече:

(مَا فَعَلَ ذَلِكَ الْإِنْسَانُ). قَالُوا: مَاتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: (أَفَلَا أَدْتَنُمُونِي) فَقَالُوا: إِنَّهُ كَانَ كَذًّا وَكَذَا قِصْنَةً. قَالَ: فَحَقَرُوا شَأْنَهُ، قَالَ: (فَدُلُّونِي عَلَى قَبْرِهِ). فَأَتَى قَبْرَهُ فَصَلَّى عَلَيْهِ.

„Што се случи со тој човек?“ Му одговорија: „Почина, о Аллахов пратенику.“ Тој рече: „Зарем не можевте да ме известите?“ Тие рекоа: „Се случи така и така“ (му ја раскажаа случката). Тогаш Божјиот пратеник ﷺ – бидејќи тие го потцениле неговото значење – рече: „Покажете ми го неговиот гроб.“ Потоа дојде до неговиот гроб и клањаше џеназе намаз за него. (Го бележи Бухари)

Важни насоки:

Прво: Брзо подготвување на џеназето и неодложување на закопот без оправдана причина. Ебу Хурејре, Аллах нека е задоволен со него, пренесува дека Пратеникот ﷺ рекол:

(أَسْرِعُوا بِالْجَنَازَةِ، فَإِنْ تَكَ صَالِحَةً فَخَيْرٌ تُقَدِّمُونَهَا، وَإِنْ يَكُ سِوَى ذَلِكَ، فَسَرُّ تَضَعُونَهُ عَنْ رِقَابِكُمْ).

„Побрзајте со џеназата! Ако била добра – ја водите кон доброто. А ако не била – се ослободувате од злото што го носевте на вашите рамена.“ (Го бележат Бухари и Муслим)

Второ: Поттик за клањање на ценазе намазот и предупредување од мрзеливост во неговото следење.

Трето: Да не се одолговлекува враќањето на долгот на починатиот. Ебу Хурејре, Аллах нека е задоволен со него, пренесува дека рекол: Аллаховиот пратеник ﷺ рекол

(نَفْسُ الْمُؤْمِنِ مُعَلَّقَةٌ بِدِينِهِ حَتَّى يُقْضَى عَنْهُ).

„Душата на верникот е врзана за неговиот долг сè додека не биде отплатен.“ (Го бележат Ахмед и Тирмизи)

Четврто: Забрана за гласно оплакување. Тоа подразбира подигање на гласот со набројување на доблестите на починатиот и неговите убави дела. Таквата практика потекнува од обичаите на џахилијетот. Ебу Малик ел-Ешари – Аллах нека е задоволен со него – пренесува дека Божјиот пратеник ﷺ рекол:

(أَرْبَعٌ فِي أُمَّتِي مَنْ أَمَرَ الْجَاهِلِيَّةَ لَا يَتْرُكُونَهُنَّ: الْفَخْرُ فِي الْأَحْسَابِ، وَالطَّنُّ فِي الْأَنْسَابِ، وَالْإِسْتِسْقَاءُ بِالنُّجُومِ، وَالنِّيَاحَةُ).

„Четири работи од времето на џахилијетот остануваат во мојот умет и нема целосно да ги напуштат: гордеенето со потеклото, клеветењето околу родословот, барањето дожд од ѕвездите и гласното оплакување.“ (Го бележи Муслим)

Петто: Внимавање да не се оди врз гроб или да се седи врз него. Укбе бин Амир, Аллах нека е

задоволен со него, пренесува дека Аллаховиот пратеник ﷺ рекол:

(لَا أَنْ أَمْشِيَ عَلَى جَمْرَةٍ، أَوْ سَيْفٍ، أَوْ أَخْصِفَ نَعْلِي بِرِجْلِي، أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَمْشِيَ عَلَى قَبْرِ مُسْلِمٍ).

„Повеќе би сакал да одам врз жар или врз меч, или да зашијам налани со моите нозе, отколку да згазам врз гроб на муслиман.“ (Го бележи Ибн Маџе)

Шесто: Да не се брза со довата за починатиот и да не се заминува веднаш по неговото закопување. Од Ебу Амр – а се вели и Ебу Абдулах, или Ебу Лејла – Осман бин Афан, Аллах нека е задоволен со него, се пренесува: Кога Божјиот пратеник ﷺ ќе завршеше со закопот на починатиот, застануваше покрај неговиот гроб и велеше:

(اسْتَغْفِرُوا لِأَخِيكُمْ وَسَلُّوا لَهُ التَّثْنِيَةَ؛ فَإِنَّهُ الْآنَ يُسألُ).

„Барајте прошка за вашиот брат и молете го Аллах да го зацврсти, затоа што тој сега се испрашува.“ (Го бележи Ебу Давуд)

Седмо: Поздравување со селам на жителите на гробиштата при поминување покрај нив или при нивна посета. Од Бурејде, нека е Аллах задоволен од него, се пренесува дека Пратеникот ﷺ ги поучувал кога ќе излезат на гробишта да речат:

(السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاجِقُونَ، أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ).

„Есселаму алејкум ехле дијари минел му'минине вел муслимине ве инна инша Аллаху бикум лахикун, ес'елуллахе лена ве лекум ел'афије." (Мирот нека е со вас жители на ова место, верници и муслимани, вие заминавте пред нас а и ние ќе дојдеме после вас, Аллах го молиме за прошка и спасение за нас и за вас.) (Го бележи Муслим)

Осмо: Да не се преокупира човек со разговори за овосветски работи за време на ценазата, без внимание кон местото и ситуацијата.

Заклучок

Смртта е врата низ која сите луѓе ќе поминат. Знај дека нема поучител и советник како смртта. Аллах нека му се смилува на вашиот починат и нека му прости – и на сите муслимани кои го напуштиле овој свет.

Аллаховите благослови и мир се врз нашиот пратеник Мухамед, врз неговото семејство и сите негови асхаби.

Содржина

Прописи за ценазето (подготовки и закоп на починато лице)	2
Прописи за ценазето.....	2
Вовед.....	2
Радосна вест од Господарот:	3
Вредноста на следењето на ценазето:	6
Опис на ценазе намазот:	8
Ситуации поврзани со ценазе намазот:.....	9
Важни насоки:	10
Заклучок	13